
Verslag van de openbare digitale vergadering van de raad van de gemeente Bunnik, gehouden op 8 juli 2021 om 19.30 uur vanuit de raadzaal van het gemeentehuis, Singelpark 1 te Odijk.

Aanwezig:

de heer R. van Bennekom
mevrouw H. Khairouni
de heer T.T. van den Berg
de heer K.A.G.M. van Gulik (*vanaf 20.19 uur*)
de heer R.E. Hallo
mevrouw J.M. Huijsman-Hartkamp
de heer C.J. Kool
de heer P. Lakerveld
de heer J. Sterk
mevrouw A.A. van der Stijl
mevrouw W. Toersen
mevrouw I. Verhoef
de heer L.N. Vernie
de heer A.W. Viskil
mevrouw H.J. Visser
mevrouw A.R.H. Webbink
mevrouw W. Zuidweg

voorzitter
griffier
De Liberalen
Perspectief 21
Bunniks Belang
CDA
CDA
CDA
Perspectief 21
Bunniks Belang
De Liberalen
Perspectief 21
CDA
Bunniks Belang
CDA
Perspectief 21
Perspectief 21

Voorts aanwezig:

mevrouw A.J. Dekker
de heer P.B.M. Heijmerink
de heer J.C.H. Rensen

wethouder
wethouder
wethouder

Afwezig:

de heer F.C.M. Pouw
mevrouw I.C.H. Suijker-van Werkhoven

De Liberalen
De Liberalen

1. Opening en voorstemmer

De **voorzitter** opent de digitale vergadering om 19.30 uur. Hij heet de raadsleden, de wethouders, de pers, de kijkers en luisteraars die deze vergadering volgen via Slotstad Radio of de gemeentewebsite, van harte welkom.

Hij heeft bericht van verhindering ontvangen van de heer Pouw en mevrouw Suijker. De heer Van Gulik komt later. Hij gaat na of de overige raadsleden en de wethouders digitaal aanwezig zijn en stelt vast dat dit het geval is.

Indien men het woord wenst te voeren, dient men de hand op te steken. Als men het woord krijgt, kan men de microfoon in te schakelen.

Mocht het tot een hoofdelijke stemming komen, dan is als voorstemmer gekozen nummer 5, de heer Kool.

**2. Vaststelling agenda
21-044**

De **voorzitter** wijst op het voorstel van de Agendacommissie.

De heer **Kool** heeft informatie ontvangen. Het CDA stelt voor de 1^e Bestuursrapportage als hamerpunt te behandelen.

De **voorzitter** stelt vast dat de overige fracties daarmee instemmen. Er zijn geen vragen voor de Vragenronde ingediend. Hij stelt vast dat allen instemmen met de agenda.

**3. Vaststelling notulen raadsvergadering 17 juni 2021
21-045**

De **voorzitter** meldt dat de griffie een wijzigingsvoorstel heeft ontvangen van mevrouw Toersen. Zij stelt voor "land" op pagina 5 te vervangen door "landschap buiten dorpen". Hij stelt vast dat wordt ingestemd met deze wijziging en dat de notulen van de raadsvergadering van 17 juni 2021 gewijzigd worden vastgesteld.

**4. Ingekomen stukken en mededelingen
21-048**

De **voorzitter** laat weten dat er geen mededelingen zijn van het college. De lijst van ingekomen stukken is opgesplitst in ingekomen stukken van externen en de raadsinformatienota's van het college met een voorstel voor de afdoening. Hij concludeert dat de raad instemt met de voorgestelde wijze van afdoening waarmee de ingekomen stukken en de wijze van afdoening zijn vastgesteld.

5. Mededelingen vanuit U10 en raadsrapporteurs

De **voorzitter** deelt mee dat er geen mededelingen zijn vanuit U10 en raadsrapporteurs.

Hamerpunt

**7. 1^e Bestuursrapportage
21-048**

De **voorzitter** gaat over tot de besluitvorming en vraagt de raad:

1. de 1^e Bestuursrapportage 2021 voor kennisgeving aan te nemen;
2. in te stemmen met de in de bestuursrapportage genoemde budgettaire aanpassingen en daarmee de begroting in negatieve zin bij te stellen. Het tekort van € 529.700,00 te onttrekken uit de algemene reserve.

Hij stelt vast dat dit voorstel met algemene stemmen wordt aangenomen.

Debatpunten

**6. Kadernota 2022-2025
21-047**

De **voorzitter** wijst erop dat dit een speciale vergadering is, omdat de kadernota wordt vastgesteld. Daaraan zijn de Algemene Beschouwingen verbonden.

Op 6 juli jl. heeft de raad via de griffier een raadsinformatienota ontvangen van het college over de Kadernota 2022. Deze ging over de compensatie van de kosten voor de jeugdzorg 2022.

Allen hebben van de griffier een leidraad ontvangen voor de tijdsplanning van de eerste en tweede termijn. In Bunnik is het een goede traditie dat geen spreektijd hoeft te worden vastgesteld.

Mevrouw **Visser** las een opinieartikel over de uitspraak van de Raad van State over de windmolens in Delfzijl en de mogelijke gevolgen voor andere milieuvergunningen met de titel: 'Het hele milieubeleid staat op losse schroeven'. De uitspraak van de Raad van State repareert wat tien jaar geleden is gebeurd, namelijk dat de lokale voorschriften werden vervangen door landelijk verbindende wettelijke regelingen. De kern van dit proces was dat de burgers in feite buitenspel werden gezet. Komt het besluit van de Raad van State zomaar uit de lucht vallen en zet het inderdaad het milieubeleid onverwacht op scherp? Er waren eerder signalen en gerechtelijke uitspraken die een voorbode waren, maar die zijn genegeerd. Hoe kon dit gebeuren? De schrijver van dit artikel is een emeritus hoogleraar rechtsgeleerdheid. Hij sloot het artikel af met:

"Er is sprake van zelfoverschatting binnen de Haagse bubbel, het idee dat ze ermee wegkomen. Tot de realiteit die bubbel lek prikt".

Hoe zit het met de Bunnikse bubbel? Spelen hier dezelfde mechanismen? Zij ziet wel parallellen. Hoe serieus worden de inwoners en de raad als het hoogste orgaan, genomen? Hoe stevig is de inbreng van Bunnik in de regio verankerd in deze basis? Is er sprake van het bottom-upprincipe of werkt het college hier ook vanuit zijn eigen bubbel?

Op dit moment spelen de RES en het IRP. Het ontwikkelen van dergelijke regionale plannen vindt plaats aan de zogenaamde bestuurstafels waar de colleges hun gedachten inbrengen. Een proces dat plaatsvindt buiten het zicht van de raad. Vaak gaat het goed. Het college moet zorgen dat het binnen het mandaat van de raad blijft of binnen zijn eigen bevoegdheid.

Maar bij het IRP begint het te knellen. De aantallen nieuw te bouwen woningen voor Bunnik die daar worden genoemd lopen in de duizenden. Intern wordt gesproken over koppelkansen en het behalen van gestelde ambities. Zij vindt deze aantallen en de gekozen locatie in beleid dat is vastgesteld door de raad. Het college mag graag verwijzen naar het collegeprogramma waarin de ambitie van 5000 woningen genoemd staat. Dit programma is niet door de raad vastgesteld. De bevoegdheid om dergelijke kaders vast te stellen in de ruimtelijke ordening ligt bij de raad. Het CDA kent geen mandaat van de raad waarmee het college met dergelijke plannen naar de regio kan gaan. Dit had goed geregeld kunnen worden door veel eerder te starten met het opstellen van een toekomstbeeld voor Bunnik, een opvolging van het structuurplan uit 2007, de omgevingsvisie. Dat is niet gebeurd. Het CDA kan niet worden verweten er niet regelmatig op te hebben aangedrongen om daar werk van te maken.

Ondertussen worden de fracties en politieke partijen in de problemen gebracht, omdat ontwikkelingen gaande zijn die strijdig zijn met verkiezingsprogramma's, gedane beloften en uitspraken in documenten van inwoners. De tijden veranderen. Behoeften en plannen ook. Maar het moet wel gebeuren volgens de juiste bestuurlijke processen.

Het is nog niet te laat. Het CDA heeft deze week nog een verzoek ingediend om voor een aantal onderwerpen in de omgevingsvisie meer tijd te nemen om met meer inhoudelijke diepgang besluiten te nemen binnen die omgevingsvisie en niet op hoog abstractieniveau, maar op een manier die de richting waar men naartoe wil met Bunnik concreet maakt. Met minder neemt het CDA geen genoegen als het aankomt op stemmen over die visie. De ambtelijke capaciteit is beperkt, maar wat het CDA betreft wordt daar dan maar wat meer tijd voor genomen.

Een flink grote nieuwe wijk ten zuiden van Bunnik aan de andere kant van de A12 kan worden beschouwd als een vierde kern. Daar heeft het CDA zich altijd tegen uitgesproken. Bijstellen van dat standpunt kan altijd, maar dat vraagt afstemming en dus tijd. Wellicht wordt het een verkiezingsthema.

Bij de RES loopt het CDA ertegenaan dat het college heeft laten optekenen dat de raad een nieuw plafond voor de zonnevelden heeft vastgesteld voor na maart 2022. Die tekst stond ooit in het document over de kaders in 2019, maar maakt geen deel uit van het besluit. Er zou eerst worden geëvalueerd. Ook hier lijkt het college de inbreng belangrijker te vinden dan het proces met de raad. Het CDA wordt vaak verweten te veel nadruk te leggen op het proces, maar dat is nu eenmaal nodig om acties te kunnen uitvoeren. Als enige Kromme Rijngemeente heeft Bunnik nog geen enkel zonnepaneel in het veld staan na ruim twee jaar plannen maken omdat het proces niet deugde. Dat bewijst toch wel het gelijk van het CDA.

Met het beleid voor wind gebeurde ook iets vreemds. In de RES staat informatie die ook niet is gebaseerd op een besluit van de raad. De wethouder baseert zich op input van de inwoners, maar de bevoegdheid ligt uiteindelijk bij de raad om de inbreng van de inwoners te wegen. Het is aan het college om te zorgen voor een deugdelijk participatiebeleid waarbij de verantwoordelijkheden goed vastliggen. De petitie zal serieus moeten worden genomen. Inwoners en de raad laten zich niet wegzetten als een kleuterklas. 'College, stap uit uw Bunnikse bubbel'.

Een wethouder die bij de motie over het zonnelint dwars doet en zegt de wens van de raad niet te kunnen volgen, maar in het Open Huis tegen mevrouw Verhoef zegt dat hij bij het afwijken van de 30% sociale huurregel bij Odijk-West niets anders kan doen dan de wens van de raad volgen, maakt zichzelf niet erg geloofwaardig. Door welke principes laat de wethouder zich leiden? Het college begeeft zich op dun ijs hiermee. Iedereen werkt hard en corona bemoeilijkt alles, maar een goede sturing op het proces kan het op de rails houden.

Zij gaat over op de kadernota zelf. Het is duidelijk dat Bunnik in financieel opzicht in zwaar weer verkeert. De gemeente balanceert op de grens en gaat er steeds vaker overheen. Afgelopen jaren werden regelmatig de gaten gedicht uit de algemene reserve. Deze is dan ook fors teruggelopen. De stand op 1 januari 2019 was nog ruim € 10 miljoen en tweeënhalf jaar later is € 4,5 miljoen in zicht. Het gemak waarmee andere fracties verwachten dat met nieuwbouw de-

ze pot gevuld gaat worden terwijl alles in rap tempo duurder wordt, is te makkelijk. Het lost ook de structurele basis van de begroting niet op. Er zijn veel risico's en onzekerheden. De incidentele taakstelling voor 2022 is nog niet ingevuld. De structurele taakstelling Sociaal Domein is ook nog onderwerp van onderzoek. De kosten van afval en de vervanging van riolering lopen rap op. Er zijn ook PM-posten waaraan nog kosten moeten worden gehangen. Deze kadernota is niet volledig. Dat alles bij elkaar geeft aan dat Bunnik het niet gaat redden met alleen een extra bijdrage voor de jeugdzorg.

Het college vindt het niet geloofwaardig om een scenario voor bezuinigingen op te stellen. Het CDA vindt dat de gemeente een dergelijk scenario op de plank moet hebben. Een negatieve ontwikkeling is een reële optie. Als men in dat geval niet de regie wil overdragen aan de provincie moet men snel kunnen handelen. Nu ontbreekt een dergelijk plan.

Het college zegt dat deze nota door de raad moet worden opgevat als een urgent signaal dat de rek eruit is en vraagt de raad aan te geven welke beleidsvelden kansrijk zijn om te bezuinigen. Het CDA vindt dit een zwakke opstelling van het college. Wat kan de raad met dit soort urgente signalen? Wat lost dit signaal op? Wat deze passieve houding kan veranderen, is het maken van een afspraak met de raad direct na de zomer. Dan kunnen ter voorbereiding op de begroting scenario's worden doorgenomen met voldoende informatie over de werking en de bijwerking. P21 heeft hier in het Open Huis ook om gevraagd.

Het scenario om in te teren op de algemene reserve kan er ook bij zitten, omdat dan kan worden ingeschat wat er gebeurt en in hoeveel jaar de algemene reserve wellicht op is. Het scenario met het schrappen van lopende ruimtelijke projecten waarvoor de gemeente voor een deel subsidie krijgt, mag er ook bij zitten. Een derde scenario kan het college vast zelf bedenken. Het CDA wil in ieder geval voorkomen dat de ozb weer moet worden verhoogd. Op deze manier kan de raad zich goed voorbereiden op de begrotingsdiscussie in november.

Samenvattend spreekt uit deze kadernota een beeld van een college dat niet heel stevig de touwtjes in handen neemt. Dit is niet het CDA-beeld van een kader voor een begroting die vertrouwen wekt. Het CDA voelt er niet veel voor om ermee in te stemmen, maar wacht de inbreng van de andere fracties en de reactie van het college af.

De heer **Hallo** stelt dat het einde van deze raadsperiode nadert. Men kan een voorlopige weging maken van wat is bereikt of in gang gezet. De gemeente is uitdagingen aangegaan op het gebied van bouwen, zorg, mobiliteit en de energietransitie. Stappen zijn gezet, maar uiteraard blijven vragen open. Er is gezorgd dat de gemeente haar bestuurlijke stabiliteit en financiële gezondheid houdt.

Bouwen. Deze week werd bekend dat er circa 1200 aanmeldingen zijn voor de twaalf nieuwe woningen op Rozelaar in Odijk: honderd aanmeldingen per woning. Dit toont aan hoe groot de behoefte is aan betaalbare woonruimte.

Gelukkig wordt prioriteit gegeven aan bouwen. Er zijn veel projecten in realisatie en ontwikkeling, van klein tot groot: Rozelaar, Rhijnhaeghe, Odijk-West en het stationsgebied. Voor Odijk-West is besloten om 1200 woningen te bouwen waarmee opbrengsten kunnen worden gerealiseerd die de tekorten dekken in bijvoorbeeld de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning, de algemene reserves weer aanvullen, de financiële basis versterken en een deel van het antwoord geven op de vraag naar woningen.

Er kunnen en moeten meer sociale huurwoningen worden gerealiseerd. Dat is op verschillende manieren mogelijk. Bunniks Belang wil dat wordt ingezet op het realiseren van tijdelijke en betaalbare woonruimte in Odijk-West, een extra inzet in het stationsgebied en wellicht elders in de kernen.

Het is in de raad niet altijd gelukt om tot de juiste afwegingen tussen bouwen en andere prioriteiten te komen. Plan Hoenderik is ten onder gegaan aan de beeldvorming. Er komen geen woningen, maar ook geen toegankelijkheid en bescherming van dit weiland langs de rivier.

Sociaal Domein. Een groot deel van de tekorten komt door de stijgende kosten in de jeugdzorg en maatschappelijke ondersteuning. Het rijk komt eindelijk, na veel druk door gemeenten, met een eenmalig bedrag ter compensatie. Dit is echter niet genoeg. Het is nog niet structureel. Het is ook geen compensatie voor de kosten die in de afgelopen jaren zijn gemaakt. De gemeente heeft geen keuze en blijft inzetten op zorg voor de bewoners die het nodig hebben.

Verkeer. De omlegging van de N229 blijft een lastig onderwerp en zal nog veel inzet van de bestuurders vergen. In de tussentijd wordt gewerkt aan meer ruimte en veiligheid voor fietsers en voetgangers. Het blijkt echter niet eenvoudig verschillende snelheden in te passen in en tussen de dorpen op de bestaande routes.

Energie. Bunniks Belang vindt dat er veel te weinig aandacht is voor energiebesparing. Bunniks

Belang pleit voor intensivering van de inzet hiervoor. Ook zou er meer aandacht voor 'zon op dak' moeten zijn. De bij het debat over de RES ontvangen Urgenda-aanbevelingen moeten ter harte worden genomen: 'wind op zee', 'zon op dak', kleinschalige oplossingen niet uit het oog verliezen, quick wins pakken en vooral het landschap niet volbouwen met zonnepanelen en grote windturbines.

In de afgelopen weken heeft Bunniks Belang opnieuw aangedrongen op het maken van kaders voor windmolens in de gemeente. Bij herhaling heeft het college aangegeven geen capaciteit hiervoor te hebben. Omdat de gemeente wordt geacht een bod te doen in het kader van de RES, is het uiterst belangrijk daar wel werk van te maken. Om het college een assist te geven, is Bunniks Belang voornemens na het reces met een initiatiefvoorstel voor kaders te komen. Wat moet in die kaders komen te staan:

- bescherming van de bewoners tegen gezondheidsimpact. Dit houdt in dat er voldoende afstand tot woningen en toekomstige woonlocaties moet zijn. Die afstand moet in overeenstemming zijn met Europese normen en wat buurlanden doen, bijvoorbeeld tienmaal tiphoogte of minimaal 1 km;
- geluidsniveau van 40 dB overdag en 30 dB in de nacht;
- toepassing van het voorzorgsbeginsel om gezondheidsrisico's uit te sluiten.

Bunniks Belang heeft de andere fracties gepolst en deze lijken interesse te hebben. Hij nodigt alle fracties uit om hieraan mee te werken.

Werkdruk op de organisatie, de griffie en de raadsleden. De organisatie heeft met corona moeten omgaan. Deze periode heeft veel druk op de ambtenaren gelegd. De raad heeft weinig zicht daarop en daardoor worden de organisatie en de griffie overvraagd. Het zou goed zijn beter zicht op de wisselingen en ontwikkelingen binnen de organisatie te houden. Bunniks Belang gaat hiervoor, in eerste instantie in het Seniorenconvent, na de zomer, enkele suggesties aandragen. Deze suggesties zijn geen voorzet voor een fusietraject – een schot voor de boeg van P21 vorige week, in strijd met het verkiezingsprogramma. Fusie of herindeling is uit de mode. Veel studies maken duidelijk dat het zeker in de eerste jaren ontwrichtend werkt, veel tijd, energie en geld kost en weinig oplevert. De capaciteit van de organisatie ziet Bunniks Belang liever besteed aan beleid en dienstverlening en niet aan interne reorganisaties.

De raad heeft de afgelopen tijd een overvol programma gehad: infoavonden, thema-avonden, masterclasses, bijpraatsessies naast alle reguliere raadsvergaderingen, commissievergaderingen en Open Huis-bijeenkomsten. De raad moet realistischer worden over hoe de tijd wordt besteed, moet zijn focus houden op het belangrijkste en zaken efficiënter aanpakken. Dit is een moeilijke opdracht voor allen en vraagt soms moeilijke keuzes. Corona heeft echter laten zien dat met goede inzet van digitale middelen men op een andere manier wel vooruit kan. Dit geldt ook voor de raadpleging en het ophalen van informatie van bewoners en organisaties in de Bunnikse samenleving. Als corona onder controle is en blijft, moet men gebruik blijven maken van de lessen voor hoe nieuwe werkwijzen goed kunnen worden ingezet en verder ontwikkeld. De raads werkgroep Ruimtemakers had een discussie hierover voorbereid, maar deze is uitgesteld door de overvolle raadsagenda. Na de zomer gaat men in gesprek over wat is opgehaald en in discussie over mogelijke verbeteringen in de werkwijze.

Kadernota. Met dit alles in ogenschouw onderschrijft Bunniks Belang de keuzes in de kadernota. Zoals Bunniks Belang in het Open Huis heeft gezegd: dit is niet de tijd om te bezuinigen. Bunnik staat er financieel relatief goed voor. Als de focus ligt op bouwen, zorg, verstandige keuzes maken en efficiënt omgaan met de uitdagingen waar de gemeente voor staat, blijft Bunnik sterk en goed bestuurd in het belang van de bewoners, bedrijven en bezoekers.

Mevrouw **Verhoef** heeft een mooie plaat gemaakt die zij graag deelt om de kadernota te bespreken.

De **voorzitter** wijst erop dat de praatplaat moeilijk in de notulen kan worden opgenomen. Alleen de woordvoering komt in het verslag. De praatplaat kan wel aan iedereen worden gezonden.

Mevrouw **Verhoef** neemt allen mee door een kleurrijk Bunnik. Zij neemt allen mee langs alle kleuren van de regenboog en begint in het midden. In het hart is het hart van de gemeente te zien. Daar staan de inwoners van Bunnik. De inwoners willen graag vitaal en gelukkig leven en wonen in Werkhoven, Odijk en Bunnik. Als dat even niet lukt is het fijn als er een oplossing is die aansluit bij ieders behoeften en wensen. Dat is waar P21 zich hard voor maakt.

De raadsleden staan ook in het hart tussen alle inwoners in. De pijlen wijzen naar buiten, naar

de doorkijkjes in het heden en in de toekomst.

Het verhaal gaat verder bij de kleur geel. Dat is boven het hart, het Sociaal Domein. De inwoner van Bunnik heeft soms zorg nodig van een gemeente die focust op gezondheid in plaats van op ziekte en op preventie in plaats van op beter maken. P21 pleit hier niet te bezuinigen, maar de hulpvrager centraal te stellen. Daarbij moet verder worden gekeken dan alleen naar wat de gemeente te bieden heeft. Er moet ook worden gekeken naar private ondernemingen en maatschappelijke netwerken. Alleen dan komt men verder. Om die samenwerking te laten slagen, is een gezamenlijke urgentie noodzakelijk ook als er een financieel tekort is. Als alle rijke mensen in Bunnik gebruikmaken van de huishoudelijke hulp terwijl zij degenen zijn die het prima zelf kunnen betalen, dan moeten zij dat ook als hun verantwoordelijkheid gaan voelen. Hulpvragers, zorgorganisaties, inwoners, private organisaties zouden om tafel moeten worden gezet om een dergelijk probleem te bespreken. Het moet anders, ook al gaat het rijk er geld bijleggen. Over een jaar is dat geld ook weer op. De gemeente kan niet domweg doorgaan op de bekende weg. Het moet anders. P21 vraagt om bij de begroting meer scenario's voor te leggen, ook voor het Sociaal Domein, anders dan alleen bezuinigen of staken. Investeer in anders denken en in anders organiseren.

Dan gaat het verhaal verder naar roze. Dat is waar de mensen wonen. Voor mensen die een woning hebben, gaat het best goed in Bunnik. Dat is te zien op dit prachtige roze plaatje. Er zijn duurzame natuurinclusieve woningen bedacht voor Odijk-West. De ontwikkeling van meer stedelijk wonen wordt gestart bij het station. Het grote pijnpunt is dat er genoeg woningen zijn en komen voor mensen die al vermogen hebben, maar Bunnik heeft een groot tekort aan woningen voor starters zonder vermogende ouders en voor mensen die een inkomensval hebben gemaakt door scheiding, ziekte of werkloosheid. Dan is men in Bunnik slecht af met een gemiddelde huisprijs van boven de € 400.000,00 en een wachtlijst voor sociale huur van twaalf jaar. Gelukkig wordt daaraan gewerkt. Er zijn negen kleine en grotere inbreidingsprojecten met tientallen woningen per project. Daar kunnen raad en college trots op zijn. Maar de echte klapper wordt gemaakt met de 1200 woningen die in Odijk-West komen. Dat het aandeel sociale huur daar achterblijft bij wat is vastgelegd in de woonvisie is jammer, maar dat wordt gecompenseerd in andere projecten. Ook middenhuur moet op een beter niveau komen zodat 'onze' kinderen, onderwijzers, de helden van de zorg, de winkelbedienden, de agenten – kortom de middenklasse – in Bunnik kan blijven wonen. P21 is voor 20% middenhuur naast de 30% sociale huur.

Vervolgens gaat men naar het groene domein. P21 is trots op het groene domein en het groene Bunnik. Chapeau voor het groene domein. Nog deze periode wordt een nieuwe groenvisie gemaakt met elkaar en de inwoners. P21 is hier heel trots op. De groenvisie wordt aangepast aan de huidige tijd met meer biodiversiteit, meer klimaatadaptatie en meer aanplant van groen. Verder met de klok mee komt men in het bruine rondje: de participatie. P21 vindt dat heel belangrijk. De gemeente pakt dit goed op bij de Regionale Energiestrategie, de groenvisie en de veranderingen in de wijken. Op sommige dossiers kan het beter, zoals bij het IRP. P21 hamert er steeds op dat zoveel mogelijk raadsavonden openbaar zijn en ook al zijn het raadsinformatieavonden, dat van gedachten wordt gewisseld. Ook dan is het goed om transparant te zijn over de gedachtegangen in het gemeentehuis en bij de raadsleden.

Zij gaat door naar het blauwe vlak, de energieopwekking. Voor P21 is het duidelijk: ook lokaal moet een steentje worden bijgedragen aan klimaatoplossingen. De inwoners hebben hier ook baat bij, al is dat soms nog lastig te zien omdat de stroom nog steeds uit het stopcontact en het gas uit de gaskraan komen. Maar straks stopt dat. De kolencentrales sluiten en de gaskraan gaat dicht. P21 wil de planeet gezond houden, want dan kunnen de inwoners ook gezond leven. En P21 wil de welvaart eerlijk verdelen. Dan is de weg naar een duurzame toekomst makkelijker, omdat iedereen kan meedoen. P21 constateert dat de gemeente op koers loopt voor het vergunnen van 10% energieopwekking in 2022. Dat is heel mooi, maar het moet nog worden gerealiseerd. P21 vertrouwt op het college dat de zonnevelden er gaan komen.

Zij gaat naar het huisje met de sjaal om. Dat is een heel belangrijk huisje. Men moet van het gas af, maar eerst moeten alle huizen een dasje om. Dus de warmtetransitievisie wordt geparkeerd in de komende begroting die gaat over 'van het gas los' als een taak zonder budget. Er is geen budget van het rijk. Het is heel verstandig dat het daarom wordt geparkeerd. Het rijk moet komen met regels, plannen en budget voor gemeenten om echt van het gas af te gaan.

In het Open Huis zei de portefeuillehouder dat er geen lokale regelgeving kan komen. P21 wil het college uitdagen zich hierover toch te buigen. Dan gaat het met name om dat dasje. De tijd van verleiden is namelijk voorbij. De Klimaattaafel Gebouwde Omgeving adviseert in een zojuist verschenen rapport dat een volgend kabinet de energiebelasting op gas moet verhogen. Huis-

eigenaren moeten in het uiterste geval door gemeenten worden gedwongen te stoppen met aardgas. Men laat dit managen als een crisis, want het is een crisis. Er moeten structurele financiën worden geregeld, maar er moet ook lokale regelgeving worden opgesteld. Het college moet een signaal afgeven aan het rijk dat dit vanuit het rijk nodig is, maar moet zelf ook aan de slag gaan met pilots. Het college moet niet stilzitten. Die dasjes moeten om de huizen. Zij wacht de toegezegde informatienota af over energiebesparing, maar zij ontvangt al signalen dat de gemeente niet op de 10%-koers 2022 zit, laat staan op de 50%-koers richting 2050. P21 denkt na over een motie 'isolatie-actieplan'. Eigenlijk is dus extra capaciteit nodig voor de energietransitie, maar het college zegt dat dit geld en begeleiding kost wat de kadernota nog verder negatief maakt. Het verbaast P21 dat het college wel met voorstellen komt voor inhuur op andere dossiers. Het is een politieke kwestie wanneer en op welk dossier wordt ingehuurd. Dat mag ook in de begroting komen en transparant worden gemaakt zodat de raad keuzes kan maken.

Zij gaat naar paars, de mobiliteit. Bunnik realiseert inmiddels steeds meer veilige en duurzame mobiliteit. Dat is goed nieuws en een hele goede ontwikkeling. P21 ziet nog een paar zorgpunten in het licht van gebrek aan financiering en ambtelijke capaciteit. Recentelijk gaf de provincie aan dat het geld niet langer wordt gereserveerd voor de oostelijke aansluiting van de Rijsbruggerweg. Dit gaat om € 12,5 miljoen. Men wil wachten op verbreding van de rijkswegen. Ook omlegging van de N229 wordt daarmee onmogelijk gemaakt. Het OV heeft ook een schaal-sprong nodig. Dat blijkt uit de recente lobby van de stad Utrecht richting het rijk. De mobiliteit moet eerst op orde komen voordat nog meer woningen worden gebouwd, want anders komt alles vast te zitten. Hoe kijken de collega's hier tegenaan?

Dan de Traverse in Bunnik. Een vurige wens van P21 is al heel lang een prachtige parklaan of een verbindende en veilige boulevard door het dorp. Er liggen nu kansen door de snelfietsroute. Het is uitdagend om tot een invulling te komen van een wens die P21 al langer heeft. Zij kondigt moties aan die aansluiten bij het traject snelfietsroute dat nu loopt. Het zou fijn zijn als men daar maximaal 30 km mag rijden en het een mooie veilige dorpsstraat wordt.

Naar boven komt zij uit bij de financiën in grijs/blauw. Als het goed gaat met de financiën gaat het goed met de voorzieningen. P21 steunt het college om nu niet te bezuinigen. De gemeente heeft continu een uitdagende begroting en een steeds slinkende reserve. Zijn er manieren om het bestuurlijk slimmer te doen? Fuseren, verdergaand samenwerken, projectbureaus onder leiding van de provincie et cetera. P21 wil graag een back-upscenario of plan B. Het is een risico om alleen op de rijksbijdrage en de inkomsten door woningbouw te gokken. De woningbouw is er nog niet. Het is een complex regionaal vraagstuk. De gemeente moet zelf een plan bedenken. P21 heeft de vorige keer suggesties gedaan die van de hand werden gewezen. Dat is jammer. P21 zou graag meerdere scenario's bij de begroting willen zien. Maak bijvoorbeeld inzichtelijk hoe regionale samenwerking kan worden geoptimaliseerd. Laat zien hoe fuseren kan uitpakken. Onderzoek de mogelijkheid van projectbureaus op bepaalde thema's. Hoe kan de provincie de gemeente verder ondersteunen? De gemeente heeft te maken met grote ingewikkelde vraagstukken zoals de verstedelijking. De gemeente kan dat niet met alleen eenpitters doen.

Zij gaat weer terug naar het hart in het midden en zij zoomt uit naar heel Bunnik.

De heer **Van den Berg** memoreert dat de laatste keer dat namens De Liberalen een boodschap werd verkondigd tijdens de Algemene Beschouwingen alweer enige tijd geleden is. De huidige fractievoorzitter van De Liberalen geniet van zijn welverdiende vakantie. Spreker heeft de eervolle taak om namens De Liberalen terug te kijken maar vooral ook vooruit te kijken.

Er is veel gebeurd sinds de laatste Algemene Beschouwingen, bijvoorbeeld de toekomstige splitsing van De Liberalen. Vanavond zijn de laatste beschouwingen van De Liberalen. Na ruim tien jaar klinkt vanaf de volgende raadsperiode zeker weer een krachtig sociaal liberaal geluid, maar dan vanuit de partijen D66 en de VVD.

Ook niet onbelangrijk: het aantreden van de vloggende derde wethouder Jocko Rensen. Een welkome versterking van het college.

En natuurlijk ook die vreselijke pandemie die de wereld in een klap wakker schudde. Wat voorheen vanzelfsprekend leek, was van de ene op de andere dag totaal anders. COVID-19 heeft de manier waarop men werkt, recreëert, leert en leeft blijvend veranderd. Het einde lijkt voorzichtiger in beeld te komen. Hij hoopt dat men langzaam weer terug kan naar het nieuwe normaal.

Het risico dat men loopt als men als laatste aan het woord is bij de Algemene Beschouwingen, is dat alles al aan bod is geweest en dat hij de boodschap van zijn voorgangers herhaalt. Mis-

schien is dat niet zo erg, want aan de orde is immers de kadernota en het is helaas geen vetpot in Bunnik. Het is van belang dat allen kritisch kijken naar het financiële huishoudboekje van de gemeente.

Het lijkt er steeds meer op dat gemeenten moeten roeien met de riemen die ze niet hebben. Niet alleen Bunnik worstelt met de nieuwe taken die zijn ontstaan vanuit de decentralisatie, maar toch moet in Bunnik de boel draaiende worden gehouden zonder dat daarbij te veel wordt ingeleverd voor de huidige en toekomstige inwoners. Alles met de welbekende Bunnikse schaal en maat in het achterhoofd.

Een recente financiële injectie van ruim € 700.000,00 als compensatie voor de onontkoombare overschrijdingen op de kosten voor de jeugdzorg biedt op de korte termijn enig comfort, maar is helaas niet genoeg.

De koers die het nog te vormen kabinet kiest voor de jaren 2023 en 2024 is nog onduidelijk. Mede door die onzekerheid kan de vlag voorlopig nog niet uit. Wat De Liberalen betreft kan men daardoor niet anders dan de hand op de knip houden. Met de huidige situatie zou dat bezuinigen betekenen, maar daarvan is bij het begin van deze raadsperiode al afstand genomen. Met verdere uitholling van taken wordt de samenleving kapot bezuinigd. Dus kozen De Liberalen bij aanvang voor een hand-op-de-knipbeleid.

Essentieel hierbij is blijvende aandacht voor de mens: meer mens en minder burger. Het Centrum voor Elkaar is typisch een plek waar deze aandacht goed tot uiting komt. Dit is de plek waar inwoners terecht kunnen als voor zichzelf en het eigen leven zorgen niet meer goed lukt, ook niet met hulp van anderen, waarvan in de gemeente gelukkig nog heel veel sprake is. Een goed toegerust Centrum voor Elkaar is van cruciaal belang om passende oplossingen te vinden voor zorgvragen van de inwoners. Dat moet wat De Liberalen betreft, ondanks de financiële uitdagingen, goed blijven functioneren. Het is een belangrijke schakel om die uitdagingen aan te kunnen.

In Bunnik heeft men ambitie. Dat past zeer goed bij de grondhouding van De Liberalen: een optimistische club mensen die graag vooruitkijken naar de mogelijkheden in tegenstelling tot naar wat niet kan. In dat geval is het prachtig om te zien hoe een initiatief als het Dorpshart Odijk zich ontwikkelt: enthousiaste inwoners, ondernemers die gezamenlijk in meerdere sessies met elkaar kijken welk potentieel er is voor de kern van Odijk. Door en voor de eigen mensen, wat bevestigt wat een betrokken samenleving Bunnik rijk is. Maar met mooie plannen alleen komt men er niet. Bunnik is ambitieus en de inwoners dus ook. Het zal een uitdaging worden om met de beperkte middelen het prachtige plan tot uitvoering te brengen, maar hij hoopt dat de leefbaarheid van het dorp wordt versterkt.

In aansluiting daarop zijn De Liberalen erg blij dat in deze raadsperiode nog een groenvisie wordt vastgesteld. Groen, vooral in de kernen, is belangrijk voor De Liberalen vanwege het positieve effect op klimaat, milieu en leefbaarheid.

Hij ontkomt er niet aan om ook iets te zeggen over de energietransitie. Wat De Liberalen betreft gaat men niet te snel en worden weloverwogen keuzes gemaakt waarbij de inwoners actief worden betrekken. Het open landschap in Bunnik moet behouden blijven voor boeren en recreatie.

In zijn laatste column voor 't Groentje memoreerde hij het belang van het vieren van successen. Men holt soms zo hard vooruit dat men vergeet achterom te kijken en te zien welke resultaten met elkaar zijn bereikt, bijvoorbeeld op het gebied van verkeersveiligheid. Er worden stappen gezet voor fietsverbindingen die de leefbaarheid in de regio vergroten. De verbindingsweg tussen Odijk en Werkhoven wordt verbeterd, zodat men daar straks veilig kan fietsen. Ook zijn er successen op het gebied van huisvesting. Er wordt gebouwd in de gemeente Bunnik, de Roze laar in Odijk, de Stationsstraat in Bunnik, het Jochem Janszplantsoen in Odijk, de Singel Odijk, Rhijnhaeghe in Bunnik en niet te vergeten op termijn ook in Odijk-West waar, mede door de raadsbreed aangenomen motie van De Liberalen, ruim 1200 koop- en huurwoningen worden ontwikkeld met daarbij randvoorwaarden die een groene, betaalbare, fietsvriendelijke, duurzame wijk voor iedereen mogelijk maken. Ook komen hierdoor meer woningen beschikbaar in het middensegment wat voor De Liberalen erg belangrijk is.

De Liberalen hopen dat het wonen in Bunnik betaalbaar blijft. Helaas moest het afgelopen jaar de ozb worden verhoogd. De recent ontvangen middelen maken het nog niet mogelijk om de motie om de ozb-verhoging terug te draaien bij een eventuele meevaller, gestand te doen. Ziet het college wellicht wel mogelijkheden als de te vormen regering met meer geld over de brug komt voor de gemeente?

Het zijn bijzondere tijden geweest en eigenlijk nog steeds. Hij bedankt zijn collega-raadsleden, de ambtelijke organisatie, de griffie, het college, de burgemeester, de pers en natuurlijk de

maatschappelijke organisaties, de ondernemers en alle inwoners. Ondanks alle maatregelen, de omslag naar digitaal vergaderen en de vaak overvolle agenda's slaagt men er gezamenlijk toch in om resultaten te boeken en Bunnik ook in de toekomst aantrekkelijk te houden voor jong en oud.

De **voorzitter** heet de heer Van Gulik welkom.

Hij schorst de vergadering zodat het college zich kan voorbereiden op de beantwoording van de vragen en de fracties zich kunnen voorbereiden op de tweede termijn.

Schorsing van 20.20 uur tot 20.30 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en vraagt allen weer in beeld te komen.

Wethouder **Heijmerink** bemerkt dat in de raad een positieve sfeer is over de kadernota en is daar blij mee. Het college heeft keuzes gemaakt en deze aan de raad voorgelegd. Hij voelt aan dat de raad meegaat in wat voorligt. Het CDA is behoorlijk kritisch, maar dat is vanuit haar oppositierol ook te verwachten.

Hij gaat in hoofdpunten in op wat er is gezegd.

Alles op het gebied van milieu, de energie-opwek, het gebruik van het landschap, de isolatie en de Transitievisie Warmte komt binnenkort uitgebreid in de raad aan de orde. Hij denkt dat het niet nodig is om daarop nu dieper in te gaan.

Het CDA zegt dat de raad het collegeprogramma niet heeft vastgesteld en dat de genoemde 5000 woningen nooit zijn vastgesteld. In de uitvoeringsstrategie staan 1000 à 5000 woningen. Het collegeprogramma sluit daarop aan. Na de Strategische Agenda is de uitvoeringsstrategie opgesteld. Daar heeft het CDA indertijd mee ingestemd. Wat in IRP-verband wordt gedaan, sluit daarop aan.

Wat betreft de kadernota en de bezuinigingen is het college gevraagd bij de begroting met scenario's of meerdere mogelijkheden te komen om toch tot een sluitende begroting te komen. Het college gaat daarvoor graag de dialoog aan met de raad en zal na het zomerreces initiatief nemen om dit met elkaar te bespreken. Dit is een tour de force. Dit is ingewikkeld. De titel van de kadernota luidt: 'De rek is eruit'. Dat betekent dat er echt nergens ruimte is en dat moet worden gesneden in de begroting als deze niet sluitend kan worden gekregen.

Gelukkig is van de € 1,3 miljard ruim € 700.000,00 voor Bunnik gereserveerd. Dat maakt de begroting voor 2022 sluitend, maar de meerjarenbegroting nog niet. Afgewacht wordt hoe de provincie daarin zit. De arbitragecommissie heeft een uitspraak gedaan over de jeugd en gesteld dat het een structureel probleem is en dat het rijk de gemeenten structureel moet bijstaan. De demissionaire regering doet dit alleen voor het komende jaar en niet daarna. Hij rekent erop dat ook in de toekomst de extra bijdrage voor de jeugd structureel zal zijn.

De heer Hallo vindt wonen en woningbouw heel belangrijk en vraagt het college te kijken naar de inzet van tijdelijke woningen. Men is daarmee al bezig bij het stationsgebied, maar daarin kan nog een slag worden gemaakt. Daarna zal worden gekeken.

De gemeente is van plan een windkader op te stellen. Het is niet zo dat dat vanwege capaciteitsproblemen niet kan. Het college heeft alleen gezegd: "later dan nu". Dat heeft te maken met het feit dat de gemeente dat in regionaal verband, samen met andere gemeenten, wil maken. Omdat Bunnik een buitengebied heeft met Wijk bij Duurstede, Houten en Utrechtse Heuvelrug is het belangrijk dat gezamenlijk wordt opgetrokken en dat iedereen dezelfde regelgeving heeft op dat vlak. Het windkader komt er zeker aan, maar wat later dan wellicht door de raad gewenst.

Participatie is een aantal maal genoemd. Allen weten dat bij de RES uitgebreid is geparticipeerd. Er zijn drie grote sessies gehouden met veel mensen. Bij het IRP is geen participatie geweest, maar dat is een bestuurlijk project. Het college heeft als bestuur, uitgaande van het collegeprogramma en de uitvoeringsstrategie, in de regio inzet geleverd om te werken aan het IRP. Dat ligt nu bij de raad voor. In het kader van de omgevingsvisie wordt hierover verder gesproken en zal participatie plaatsvinden.

De heer **Lakerveld** wil zijn ergernis kwijt over de woorden van de wethouder. De kritische houding van het CDA zet hij weg als "het is maar oppositie; dat hoort erbij", alsof hier een spelletje wordt gespeeld en een kleuterklas gestalte wordt gegeven. Hij wijst de wethouder erop dat dit geen spel is en dat dit niets te maken heeft met het feit dat het CDA oppositie is. Het CDA staat uitermate kritisch tegenover de manier waarop met de financiën van de gemeente wordt omge-

gaan.

Wethouder **Heijmerink** stelt dat het college dat respecteert.

Wethouder **Dekker** stelt dat het Sociaal Domein het meest pregnant naar voren komt in de bijdrage van de fractie P21 die stelt dat de gemeente het financieel niet redt en dat het dus anders moet. De sleutel daarvoor ligt bij de samenleving en de samenwerking met partijen in de samenleving. Het college is het er van harte mee eens dat de samenwerking met partijen in de samenleving moet worden aangegaan en doet dit ook voluit. Er wordt niet bezuinigd op het voorliggend veld. Dat was een keuze geweest, maar die houdt het college verre van zich.

Ook in het Centrum voor Elkaar zijn mensen vrijgesteld van het productiewerk gericht op het verstrekken van maatwerkvoorzieningen, maar die zich echt bezighouden met het versterken van het voorliggend veld. Preventie is heel belangrijk en daarop wordt volop ingezet.

Het college verwacht niet met de inzet op het voorliggende veld en de samenwerking met de samenleving, de kostenoverschrijding waarmee men nu te maken heeft te kunnen keren. Als die sleutel voorhanden was geweest had heel Nederland die gegrepen.

Het is een ingewikkelde zoektocht om te kijken waar de juiste knop zit om tot kostenbeheersing te komen in het Sociaal Domein. Zij heeft laatst verteld in de bijeenkomst over het Sociaal Domein dat al tal van maatregelen zijn genomen. Het kost tijd om daar de rendementen van te zien. Belangrijk is een nieuwe manier van inkopen die in 2022 van start gaat. Het moet blijken of die transformatie echt kan worden doorgemaakt.

Wethouder **Rensen** heeft van verschillende fracties opmerkingen gehoord over de groenvisie. Daarmee wordt een goede start gemaakt. Er is een goede aftrap gedaan. Volgende week wordt daarmee aan de slag gegaan. Hij koerst voor het einde van deze periode aan op een heldere visie waarvoor draagvlak kan zijn.

T Hij bedankt de raad. Hij is vandaag exact één jaar aan de raad verbonden met veel overtuiging en hij wil een belofte doen. Hij heeft ook Toerisme en Recreatie in zijn portefeuille. De heer Van den Berg omschreef hem als de 'vloggende wethouder'. Hij zegt toe tijdens het aankomende reces een vlogweergave te geven van de recreatie- en toerismevoorzieningen in de directe omgeving. Hij neemt met de ambtenaar op wat daarvoor nodig is en zal zijn creativiteit daarop loslaten.

Vanavond zag hij Elsevier. Er is onderzoek gedaan door Bureau Louder. Bunnik scoort over het algemeen heel hoog als het gaat om de beste gemeente van Nederland. Bunnik is wederom de beste gemeente in Utrecht. Daar zijn de inwoners natuurlijk bij gebaat. Bunnik staat op plaats 18. Als wethouder van Volksgezondheid vond hij het prettig te zien dat het goed gaat met de gezondheid van de inwoners. Daarvan is ook een tabel gemaakt en daarin staat Bunnik op plaats 2 van Nederland. Dat wil niet zeggen dat het met alle inwoners goed gaat. Men moet ook aandacht houden voor de mensen waar het niet goed mee gaat. Een benchmark is leuk, maar dat wil niet zeggen dat daarmee bestuurlijke successen kunnen worden gevierd. Hij wil de raad feliciteren en erop wijzen trots te mogen zijn op de gemeente Bunnik in al haar lagen en hoedanigheden.

Burgemeester **Van Bennekom** reageert op een punt dat door de heren Hallo en Van den Berg naar voren is gebracht.

Dat allen een grote betrokkenheid hebben, blijkt uit de eerste termijn. De hoeveelheid onderwerpen waarover iets is gezegd, toont aan dat de raad op alle vlakken betrokken wil zijn bij wat in Bunnik gebeurt. Dat betekent voor de raadsleden, en het college, heel veel werk. De heer Van den Berg bedankte de ambtelijke organisatie en de raad voor de inzet en vroeg daarbij ook aandacht voor de werkdruk. Ook de heer Hallo noemde dat punt. Hij bedankt de heer Hallo voor het aansnijden van dit punt en dat hij dit wil bespreken in het Seniorenconvent (het fractievoorzittersoverleg). Spreker denkt dat dit nodig is. Men is al begonnen om met een werkgroep te kijken naar het vergadermodel van de raad en of het Reglement van Orde aanpassing behoeft. Met elkaar moet worden gekeken naar hoe de werkdruk zo kan worden verdeeld dat het voor de raad en het college te behappen is. Hij is benieuwd wat na de zomer wordt voorgelegd. De raad heeft nog een heel zomerreces om daarover na te denken. Hij hoopt dat allen daar de vruchten van kunnen plukken. Het college of spreker als voorzitter van de raad wil daarover graag in gesprek.

Tweede termijn

Mevrouw **Visser** vindt het bijzonder dat dezelfde cijfers tot zulke verschillende reacties kunnen leiden. Volgens de ene gaat het goed met Bunnik, is het weerstandsvermogen voldoende en valt het financieel allemaal wel mee, maar er zijn ook kritische geluiden: dit kan waarschijnlijk niet zo heel lang worden volgehouden. Het CDA heeft de zaken zo concreet mogelijk gemaakt. Zij mist dat bij andere fracties. De heer Van den Berg zegt dat De Liberalen een hand-op-de-knipbeleid hebben. Kan hij een voorbeeld geven op welk moment De Liberalen aan de rem hebben getrokken en een uitgave niet gehonoreerd? Tot nu toe merkt zij weinig concrete consequenties die worden verbonden aan het feit dat Bunnik op de grens zit van wat financieel kan worden opgebracht. Het noemen van zaken als innovatief omgaan met het een en ander, zijn idealistisch getinte opmerkingen die het college en de ambtenaren zelf wel kunnen bedenken. Zij verwacht daar niet concreet heil van.

Mevrouw Verhoef vraagt hoe de fracties aankijken tegen de combinatie van woningbouwtoename en mobiliteit. Het is wel duidelijk dat de gemeente daar in een knel terechtkomt. Allen voelen dat. Het CDA heeft dat bij het opstarten van de plannen voor Odijk-West ook wel een fuik genoemd. Allen zijn bang om daarin terecht te komen. Met de woningbouwtoename worden de mobiliteit en de ontsluiting van de wijk niet goed opgelost. Mevrouw Huijsman heeft mobiliteit in haar portefeuille. Wellicht kan zij daar ook op reageren. Het CDA ziet daar grote problemen.

De heer Hallo wil het gesprek over de kaders voor windenergie zelf opstarten. Hoe verhoudt dat zich tot het feit dat ook het college en de ambtenaren dit soort trajecten kunnen voorbereiden. Moet de raad hen dat uit handen nemen?

P21 vindt dat de gemeente een plan B moet hebben. Spreekster denkt de gemeente een aantal scenario's op de plank moet hebben liggen. Wellicht zijn deze voor 2022 nog niet nodig als de begroting dan sluitend is, maar voor de jaren daarop ziet het er ernstig uit. Zij kan zich niet voorstellen dat het de bedoeling is dat het komende college wordt opgezaaid met tekorten zonder dat een plan klaarligt om dat op te lossen. De wethouder zegt dat hij na de vakantie tijd met de raad wil plannen. Misschien moet nu al naar data worden gekeken. Als na de vakantie wordt gepland, is het ijkmoment van de begroting al bijna voorbij. Het is de vraag of dan nog een goede discussie kan worden gevoerd over de opties bij de begroting.

Zij werd onaangenaam getroffen dat het feit dat het CDA kritisch is, wordt afgedaan als dat het nu eenmaal de taak is van een oppositiepartij. Zij kan zich voorstellen dat, als het CDA in een volgende collegeperiode in de coalitie zit, het CDA haar kritische houding niet laat varen. Dat kan prima samengaan.

De heer **Van Gulik** heeft een verduidelijkende vraag aan mevrouw Visser over scenario's. Scenario's hebben variabelen die exponentieel toenemen. Stel dat het CDA vier scenario's wil, hoeveel variabelen moeten dan worden meegenomen? Hoe zal het overbelaste ambtelijk apparaat dat dan verwerken?

Mevrouw **Visser** vraagt of de heer Van Gulik de Algemene Beschouwingen heeft beluisterd en haar inbreng daarin. Dat zou antwoord kunnen geven op zijn vragen.

De heer **Van Gulik** was nog onderweg. Mevrouw Visser is beslist in staat dat in twee zinnen nogmaals weer te geven.

Mevrouw **Visser** vindt het bijzonder dat de heer Van Gulik te laat is en dat zij nu voor iedereen haar betoog moet herhalen. Zij stelt voor dat de heer Van Gulik het terugleest. Het CDA heeft een aantal concrete zaken aangegeven. Zij gaat verder met haar reactie op de wethouder.

Zij hoort graag of de wethouder de suggesties van het CDA denkt te kunnen uitvoeren.

Zij heeft de uitvoeringsstrategie erbij genomen en vindt nergens de getallen 1000 of 5000. Er staat bij de afdeling Bouwen dat bouwen in de dorpen niet voldoende is en dat de gemeente daarnaast ook een substantiële opgave wil realiseren op een uitleglocatie. Volgens haar is dat Odijk-West. Men praat langs elkaar heen. Zij vraagt de wethouder duidelijkheid te geven over welke documenten hij bedoelt.

Zij krijgt graag een reactie van wethouder Heijmerink op het zogenaamde plan B dat het CDA ook graag achter de hand wil hebben.

De heer **Hallo** vindt dat het soms lijkt alsof men denkt dat Bunnik een eiland is en geen onderdeel van een groter geheel, maar Bunnik is een van de vele gemeenten in Nederland. Bunnik

staat bovenaan lijstjes van welzijn, gezondheid, leefbaarheid en positiviteit.

Financieel staat Bunnik er goed voor. Mevrouw Visser sprak over het weerstandsvermogen. Een gemeente met een goed weerstandsvermogen kan financiële klappen beter opvangen dan een gemeente met een slecht weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is in orde. Het is beter geweest aan het begin van deze periode, maar als men om zich heen kijkt en Bunnik niet als een eiland beschouwt, dan zal blijken dat het water omliggende gemeenten hoog aan de lippen staat.

De heer **Lakerveld** reageert op het begrip weerstandsvermogen, wat hij ervaart als het absolute minimale geld dat nodig is om een eenmalige klap te kunnen opvangen. Dan is het weerstandsvermogen weg en moeten alle zeilen worden bijgezet om het weerstandsvermogen het volgende jaar weer te verbeteren. Hij vindt het vreemd dat de heer Hallo zegt dat de gemeente een goed weerstandsvermogen heeft om de kracht van de financiële positie te onderstrepen. Het gaat wat het CDA betreft om de ruimte die daarboven zit en die is zeer sterk en zeer snel geslonken. Als deze ruimte op is, houdt het ook voor de gemeente op. Dat is de beleving van het CDA bij de huidige financiële positie.

De heer **Hallo** constateert dat de heer Lakerveld een beleving heeft. De accountant, die verstand heeft van cijfers, schrijft dat Bunnik een zeer sterke positie heeft. Hij wil geen college houden over wat een weerstandsvermogen wel en niet is.

Bunnik zal ongeveer de laatste gemeente zijn die omvalt. Hij wil het in perspectief plaatsen. De algemene reserve is gedaald. Mevrouw Visser vroeg al hoe het mogelijk is dat mensen die naar dezelfde cijfers kijken tot zulke verschillende conclusies komen. Woningbouw is niet zo eenvoudig te realiseren, maar levert miljoenen op. Dat de tekorten zijn opgelopen is grotendeels toe te schrijven aan de kosten van bestedingen voor het Sociaal Domein. Dat is een wettelijke verplichting die is opgelegd door het rijk.

Hij complimenteert mevrouw Verhoef en de P21-fractie voor haar betoog en de praatplaat. Het was niet alleen kleurrijk maar ook inhoudelijk aantrekkelijk. Wellicht is dat niet vreemd, want aan het begin van deze raadsperiode waren spreker en zijn fractiegenoten ook lid van P21. Zij vinden veel terug van hun eigen gedachtegoed in wat werd gepresenteerd.

De vraag hoe Bunniks Belang aankijkt tegen het dilemma dat meer woningen zorgen voor meer mensen en meer mobiliteit, is niet eenvoudig te beantwoorden. In de discussie over Odijk-West deed Bunniks Belang de suggestie van een overstaplocatie en mensen aan te moedigen zich niet met de auto te verplaatsen. Bunniks Belang is ook voorstander van aanpassing van de parkeernorm. Er zijn meer mogelijkheden denkbaar. Bunniks Belang denkt daarover graag mee.

Mevrouw Visser stelde een vraag over het voorstel van Bunniks Belang om met een initiatiefvoorstel te komen voor windkaders. Bunniks Belang erkent dat er een poging vanuit de raad is gedaan om voortgang te maken. Zojuist heeft men weer gehoord dat dit voor het college niet mogelijk is. Bunniks Belang wil een helpende hand bieden, niet in plaats van, maar misschien samen met. Het is noodzakelijk en wenselijk. Er zijn allerlei redenen om het niet langer te laten wachten.

Hij bedankt de verschillende collegeleden voor hun positieve reactie op de verschillende suggesties die Bunniks Belang heeft gedaan op het gebied van 'stappen vooruit', werkdruk en andere onderwerpen. Het is fijn om positieve respons daarop te krijgen.

Mevrouw **Visser** vraagt wat de heer Hallo vindt van de opmerking van de wethouder dat de kaders voor windenergie in de regio moeten worden afgestemd en dat daarop moet worden gewacht. Zij ziet dat als een voorbeeld van iets waarover in de Bunnikse raad moet worden gesproken en niet alleen in groot verband in de regio. Hoe ziet de heer Hallo dat?

De heer **Hallo** wil dat zeker in de Bunnikse raad bespreken, maar Bunnik is geen eiland. Men moet niet de ogen sluiten voor het feit dat Bunnik onderdeel is van een regio en ook regionaal moet werken. Hij is groot voorstander van een discussie in de raad over hoe ertegenaan wordt gekeken. Bunniks Belang sluit de ogen niet voor regionale samenwerking.

Er zijn meerdere reacties van de portefeuillehouder die op dit punt beweert regionaal samen te werken. Hij heeft eerder ook gezegd dat alles wat wind en zon betreft ook gebonden is aan lokale omstandigheden. Het is dus en/en. De raad mag zeker niet worden overgeslagen en moet hierover in debat.

Mevrouw **Verhoef** bedankt Bunniks Belang voor de complimenten en de aardige woorden van coalitiepartner, de heer Van den Berg.

De vraag van het CDA aan het college betreffende scenario's sluit aan bij de vraag van P21 naar scenario's voor de begroting, behalve dat P21 geen bezuinigingsscenario's voor ogen heeft. Het is belangrijk dat naar scenario's wordt gekeken. Wethouder Heijmerink heeft wel gesproken over scenario's, maar zij heeft niet gehoord of zo met de begroting wordt omgegaan. Is het een toezegging dat breder wordt gekeken dan alleen naar een begroting met rijksbijdragen en woningbouwprognoses?

De heer Van den Berg zegt dat men wat betreft energie niet te snel moet willen. Energie is een heel breed begrip. P21 ging van de windmolen naar de zonnepanelen, naar het isoleren van de woningen, maar er kan ook worden gedacht aan elektrische auto's, warmtepompen. Op welke aspecten willen De Liberalen wel versnellen?

Bunniks Belang wil met een initiatiefvoorstel voor een windkader komen. Waarom heeft Bunniks Belang in de vorige vergadering de P21-motie 'Windenergie beleidskader' niet gesteund, maar komt het nu zelf met een initiatief?

De portefeuillehouder wil dit in regionaal verband oppakken. Bunniks Belang wil ook lokaal kijken. Kan een en ander niet samengaan, namelijk dat dit zowel lokaal als regionaal wordt opgepakt?

Volgens de wethouder wordt in de uitvoeringsstrategie gesproken over 5000 woningen. Zij kan dat ook niet vinden in dat document, maar wel in het communicatiedocument. Daarin staat een bandbreedte van 1000 tot 5000 woningen gerelateerd aan Odijk-West. Het staat ook niet in de Strategische Agenda die met de inwoners is opgesteld. De uitvoeringsstrategie is een uitvloeisel daarvan. Hebben de inwoners wel of niet gesproken over 5000 woningen? Zij vraagt het college dit goed uit te zoeken, want het is een belangrijke basis voor de besluitvorming.

De heer **Van den Berg** bedankt het college voor de reactie. Het is fijn om te horen dat wethouder Dekker aandacht heeft voor het Sociaal Domein en dat kort heeft toegelicht. Het is leuk dat wethouder Rensen een vlog heeft toegezegd. Spreker zal deze zeker delen met zijn netwerk.

Hij heeft in zijn eerste termijn gesproken over de ozb. De Liberalen hebben daarvoor eerder een motie ingediend. In hoeverre kan de ozb-verhoging worden teruggedraaid in het geval van een meevaller?

Het CDA vroeg hem een voorbeeld te geven van het hand-op-de-knipbeleid. In het verkiezingsprogramma van De Liberalen stond een bestuurskrachtonderzoek, maar dat wordt niet gedaan. Dat is een concreet voorbeeld. Een ander voorbeeld is dat de gemeente slim gebruik moet maken van subsidies zodat de gemeente zelf geen kosten hoeft te maken. Hij doelt niet zozeer op meer bezuinigen, maar op gebruikmaken van mogelijkheden die worden geboden.

Het CDA vroeg zich af hoe het kan dat Bunnik als enige Kromme Rijngemeente nog geen zonneveld heeft gerealiseerd en het CDA maakte daarbij ook een opmerking over het proces. Het is de kunst van het vinden van de balans tussen het proces en het bereiken van het resultaat. Het kost tijd om een weloverwogen beslissing te nemen. Het CDA is een van de partijen die daar zelf veel aandacht voor vraagt. Tegelijkertijd loopt de gemeente wel op schema en wordt het wel gerealiseerd. Hoe kijkt het CDA daar zelf naar?

Het CDA sprak ook over woningbouw en gaf aan dat de samenleving daarover moet worden bevraagd en dat de vraag of er wel zo een behoefte is aan woningbouw eerst in de raad moet worden besproken. Als men een krant openslaat, ziet men wel dat er woningnood is en dat de gemeente een inspanningsverplichting heeft. Uiteraard moeten de burgers worden betrokken, maar dit zijn ook mensen die nog niet eens in Bunnik wonen. Het is ongelooflijk ingewikkeld, maar allen zijn het eens dat de woningbouwopgave er is en dat ook Bunnik daar aandacht voor moet hebben. Op het moment dat iets aan de raad wordt voorgelegd, kan daarover worden gesproken en is het op dat moment heel concreet.

Mevrouw **Verhoef** interrumpeert. De participatie waarop P21 doelt gaat niet zozeer over de toekomstige bewoners, maar over de huidige bewoners. Hoe worden zij goed betrokken bij de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied?

De heer **Van den Berg** reageert op de inbreng van Bunniks Belang waarin hij veel overeenkomsten ziet met zijn eigen inbreng. De Liberalen onderschrijven onder andere de aandacht voor de energiebesparing.

Hij is erg benieuwd wat het initiatief voor een windkader concreet gaat betekenen. Wethouder Heijmerink wil dit regionaal aanpakken. Wat voor initiatief wordt beoogd? Is het een verduidelij-

king of een soort handvat dat wordt aangereikt? Of wordt een voorstel voor een beleidskader neergelegd en wordt dat proces naar voren gehaald? Dat zou het proces dat regionaal al in gang is gezet in de weg zitten.

De heer **Hallo** sprak over de raads werkgroep Ruimtemakers. Zoals de heer **Hallo** waarschijnlijk wel had verwacht, verheugt spreker zich daarop.

Mevrouw **Visser** wil antwoord geven op de vraag van de heer Van den Berg over het beleid en het proces van de zonnevelden. Zij denkt dat al voor het aantreden van de heer Van den Berg het eerste proces in gang werd gezet. Het CDA heeft toen een aantal maal aangegeven dat het niet de goede kant op ging. Er was weinig gehoor voor de hartenkreten van het CDA. Ruim een jaar later komt het veld dat destijds is goedgekeurd in september opnieuw naar de raad om te spreken over de vergunning. In dat opzicht is het niet goed gegaan. Dat was een voorbeeld om aan te geven dat zo niet efficiënt wordt gewerkt.

De heer **Hallo** herhaalt dat twee mensen naar hetzelfde kunnen kijken en het totaal anders kunnen zien. Hij reageert op de beschrijving die net is gegeven over hoe het ging aan het begin van de raadsperiode bij de besluitvorming over zonnevelden: perspectieven en meningen verschillen.

De heer **Van den Berg** compliment P21 voor de originaliteit en de aanpak om zware kost op een luchtige manier te presenteren, zodat het ook kan worden gevolgd door mensen die niet zo diep in de materie zitten. Dat was leuk, origineel en inspirerend. Wellicht kan dit nogmaals zo worden gedaan bij een ander onderwerp.

P21 stelde dat het Centrum voor Elkaar voor iedereen is, maar toch niet helemaal want mensen met veel geld kunnen er geen gebruik van maken. De Liberalen zien dat anders. Het Centrum voor Elkaar is echt voor iedereen die hulpbehoevend is of zorg nodig heeft, ongeacht de financiële positie. Het is aan het kabinet om iets van dat beleid te vinden.

De omlegging van de N229 is in gang gezet. Dat moet en is nodig. Op termijn is het onvermijdelijk dat die weg weg moet. Er moeten ook woningen worden gebouwd. Lokaal kan veel worden gedaan op het gebied van mobiliteit waardoor huisvesting kan worden gerealiseerd. De fietsverbindingen kunnen worden gestimuleerd en verbeterd. Daarmee is men al bezig. Voor de toekomst moeten woningen worden ontwikkeld.

Er werd hem een vraag gesteld over energie en zijn opmerking dat men niet te snel moet gaan. Alle energiebesparingsmaatregelen die kunnen worden genomen, zijn sowieso goed, maar het moet niet te snel gaan. Het kost tijd om er goed over na te denken.

Mevrouw **Verhoef** heeft een vraag bij het betoog van de heer Van den Berg over de N229. P21 is het hartgrondig eens dat deze moet worden omgelegd, maar dat ziet er op dit moment niet gunstig uit. Vervolgens zegt de heer Van den Berg dat woningen nodig zijn en dat daarvoor de fietspaden kunnen worden gebruikt. Hoe kunnen fietspaden de verkeersknelpunten van auto's oplossen?

De heer **Van den Berg** denkt dat, door COVID-19 en het aantrekkelijk maken van de regionale fietsvoorzieningen, steeds meer mensen gebruik zullen maken van de alternatieven die er zijn. Dus niet enkel meer de auto als hoofdvervoersmiddel, maar ook de alternatieve mogelijkheden. Als die verbindingen optimaal zijn, thuiswerken wordt gestimuleerd en de internetverbindingen/glasvezel fantastisch zijn, wordt het wegenverkeersnet ondanks de groei wellicht enigszins ontzien en gaat men via alternatieven te werk.

De heer **Hallo** wil graag antwoord geven op een aan hem gestelde vraag.

De **voorzitter** merkt op dat er vragen over en weer zijn gesteld. Hij stelt voor na de reactie van het college een korte derde termijn toe te staan om de openstaande vragen te beantwoorden.

Mevrouw **Huijsman** reageert op de opmerking van de heer Van den Berg en de interruptie van mevrouw Verhoef over de verhouding tussen woningbouw en mobiliteit. Recent heeft de raad een rapport van het college ontvangen over het mobiliteitsonderzoek in samenwerking met Houten, het rijk en de provincie. Daaruit blijkt dat de gewenste omlegging van de N229 verder weg lijkt dan ooit. Van belang is dat men het vizier duidelijk moet hebben. Vanaf het begin heeft de raad voor ogen gehad dat in Odijk moet worden gebouwd. Met die opdracht is het college

op pad gestuurd. Maar daar hoort de wens uit 2009/2010 bij met betrekking tot de opheffing van de barrièrewerking. En daarbij komt de noodzaak van de ontsluiting. Dat zijn twee aparte problemen die moeten worden opgelost. Bij de ontwikkeling van Odijk-West geeft het college aan niet direct een oplossing daarvoor te hebben. Er zal een overbelaste situatie ontstaan. Uit de onderzoeken en rapportages blijkt dat daarvoor voorlopig geen oplossing komt. Hoe ziet de heer Van den Berg dat naar aanleiding van de recente rapportage? Hoe verhoudt zich dat tot de status quo van Odijk-West en de ontwikkeling daarvan? Deze vraag zou zij ook aan mevrouw Verhoef willen stellen, want die legde ook een verband tussen wonen en mobiliteit.

De heer **Van den Berg** begrijpt de vraag niet zo goed, dus is deze lastig direct te beantwoorden. Misschien kan mevrouw Verhoef eerst een reactie geven.

Hij vervolgt zijn reactie op de vraag van mevrouw Verhoef over energie en wat wel of niet moet worden gedaan. Zon op daken en isoleren moeten meer worden gestimuleerd.

T Wethouder **Heijmerink** reageert op de vraag naar scenario's met betrekking tot de toekomstige gemeentebegroting. Voor 2022 lijkt het dat een sluitende begroting kan worden opgesteld. Het is ingewikkeld om op korte termijn scenario's te ontwikkelen. Het college wil wachten op de septembercirculaire, omdat deze vermoedelijk voldoende verlichting zal bieden. Wel kan voor 2023 een verkenning worden gedaan, maar dat kost tijd en geld. Hij wil dat na het reces met de raad bespreken en afstemmen met de ambtelijke organisatie. Een bezuinigingsoperatie is niet gratis. Dat kost tijd en inzet. Voor 2022 is dat niet direct nodig, maar voor daarna moet worden afgewacht hoe zaken ervoor staan. Of de toekomstsituatie op een andere manier moet worden ingevuld kan wel met elkaar worden verkend.

Er zijn opmerkingen gemaakt over de energie en het regionaal samenwerken. In RES-verband is al samengewerkt in de U16 met zestien andere gemeenten. Binnen de RES is steeds overlegd met de vier Kromme Rijngemeenten in de zogenaamde subregio. Ook de participatie is met deze vier gemeenten gedaan. Dat heeft zoekgebieden voor zonnevelden opgeleverd. Zon op dak zit daar ook in. Uit de RES blijkt dat zon op dak wel een bijdrage levert, maar niet de oplossing is. De regionale samenwerking is waardevol. Als Bunnik een eigen route gaat volgen, onttrekt de gemeente zich aan die regionale samenwerking. Het college zou daar niet gelukkig mee zijn. Gemeenten hebben gezamenlijk één buitengebied en het is veel fijner om het met elkaar te doen. Daarnaast wordt in de regionale samenwerking veel inzet geleverd door andere ambtenaren en gemeenten. Als de gemeente het alleen moet doen, is dat veel meer werk. Dit is een voorbeeld waar de gemeente slim bezig is door het gezamenlijk met anderen te doen wat voor de gemeente tot minder inzet en kosten leidt.

Mevrouw Verhoef heeft gelijk dat het aantal van 1000 tot 5000 woningen in het communicatiedocument 'Communicatie in Vogelvlucht' staat. Mevrouw Visser heeft gelijk dat het niet in de uitvoeringsstrategie staat. Daarin wordt wel gesproken over 'nieuwe uitleg' en 'substantiële woningbouw' in relatie tot Odijk-West. De gekozen naam is erg ongelukkig. Hij noemt het liever Odijk-Noordwest.

Aan het begin van deze raadsperiode heeft het college opdracht gekregen om onderzoek te doen naar de omlegging van de N229. Het IRP is een gevolg daarvan.

T De Liberalen vragen wanneer de ozb-verhoging eventueel kan worden teruggedraaid. Hij wil dat meenemen bij de verkenning die voor 2023 wordt uitgevoerd. Of daaraan gevolg kan worden gegeven, hangt ook af van wat van het rijk op de gemeente afkomt.

De **voorzitter** maakt een korte ronde langs de woordvoerders voor vragen die eventueel nog openstaan. Hij wil geen volledige derde termijn toestaan met reacties op elkaar. Hij vraagt de woordvoerders ook aan te geven wat zij gaan besluiten over de kadernota.

Mevrouw **Visser** was in verwarring of mevrouw Verhoef een vraag aan het CDA of aan de portefeuillehouder stelde.

Mevrouw **Verhoef** maakte een opmerking dat P21 ook scenario's zou willen bij de begroting en heeft het college gevraagd of dat mogelijk is. Het was richting het CDA meer een opmerking dan een vraag.

Mevrouw **Visser** heeft behoefte aan een schorsing voordat wordt overgegaan tot de besluitvorming.

Wethouder Heijmerink is erg terughoudend met toezeggen dat met elkaar in gesprek wordt ge-

gaan. Zij weet niet of alle beelden gelijk oplopen. Wethouder Heijmerink geeft aan dat het veel geld kost en dat het allemaal moet worden uitgezocht, maar zij kan zich voorstellen dat op grote lijnen richtingen worden besproken en bediscussieerd. Het CDA hecht daaraan.

De heer **Hallo** heeft één vraag niet gesteld in zijn tweede termijn.

P21 heeft voor een tweede maal in achtereenvolgende vergaderingen iets gezegd over fuseren of een fusietraject. Wat stelt P21 zich daarbij voor? Als de voorzitter niet wil dat deze vraag nu wordt beantwoord, dan komt het op een later moment aan de orde.

Hij reageert op de vraag over het initiatiefvoorstel van Bunniks Belang. Bunniks Belang heeft niet voor de P21-motie gestemd. In de motie was een tijdpad opgenomen wat volgens de portefeuillehouder niet kon worden waargemaakt. Dat maakte de motie onuitvoerbaar. Bunniks Belang wil kijken hoe het wel kan. Door met een initiatiefvoorstel te komen wordt bereikt wat P21 ook voor ogen had met de motie, namelijk zo snel mogelijk in deze raad deze discussie voeren.

Mevrouw **Verhoef** reageert op de vraag van mevrouw Huijsman over de N229. P21 vreest dat als er meer woningen bijkomen er meer auto's bijkomen. Nu de provincie zich in financiële en ruimtelijke zin terugtrekt om de N229 om te leggen en wellicht te verbreden, wordt dat ingewikkelder. Thuiswerken is een belangrijke oplossing, maar het is de vraag of dat kan worden verplicht. Voor wie moet dat dan gelden? Het is ook goed om meer deelauto's aan te bieden. Het OV moet worden verbeterd. Al deze oplossingen moeten worden onderzocht. De eerste vraag ligt bij het knelpunt zelf, namelijk de woningbouw. Die discussie wordt gevoerd bij de omgevingsvisie. Hoeveel woningen kunnen worden gerealiseerd? Tot hoeveel congestie gaat dat leiden in de huidige situatie? Wat zijn de kansen om dat te verbeteren? Voor P21 is dat een hele belangrijke discussie.

Mevrouw **Huijsman** stelt dat de noodzaak van woningbouw vaststaat. Daarom heeft de raad het college op pad gestuurd. Duidelijk is dat er voorwaarden zijn aan het deugdelijk ontwikkelen van woningbouw. Daaraan moet niet voorbij worden gegaan. Dat staat los van allerlei wensen op het gebied van mobiliteit, meer op de fiets enzovoort. Voor de deugdelijke beginselen van woningbouw is een deugdelijke ontsluiting vereist. Hoe verhoudt zich dat tot de laatste ontwikkelingen die het college heeft meegegeven en die nogal een somber beeld gaven? Misschien kan wethouder Dekker daar nog op reageren.

Mevrouw **Verhoef** heeft in haar betoog antwoord gegeven op deze vraag. P21 vindt het belangrijk, maar kan het niet in dit debat beantwoorden. Dit vraagt uitvoerige studie. Dat gebeurt in de aanloop naar de omgevingsvisie.

Ging de vraag over de fusie over het feit dat dat niet in het programma van P21 staat?

De heer **Hallo** licht toe dat mevrouw Verhoef fusie tweemaal heeft genoemd. Wat stelt P21 zich daarbij voor?

Mevrouw **Verhoef** heeft geconstateerd dat er eenpitters zijn binnen de gemeente. Op een aantal dossiers zijn er knelpunten en als de eenpitters uitvallen is er sprake van inhuur. Dat gaat niet op alle dossiers goed. De gemeente werkt regionaal samen op veel vlakken. Dat kan wellicht intensiever. Hoever kan men gaan in regionale samenwerking? Is het op den duur niet beter om te kijken naar verregaande samenwerking in de vorm van een fusie? Zij kan zich voorstellen dat dit kan als de verstedelijkingsopgave zo groot wordt – als het inderdaad om 5000 of meer woningen zou gaan op den duur – dat naar Houten of Utrecht wordt gekeken om te fuseren, omdat gemeenten aan elkaar vastgroeien. Dat zijn toekomstideeën. P21 heeft de inzichtelijkheid en gevolgen daarvan niet in beeld, maar zou dat graag een keer bespreken met de raad. Er werd gezegd dat dat in de eerste jaren veel kosten en gedoe met zich meebrengt. Hoe verhoudt dat zich tot wat het uiteindelijk kan opleveren? Hoe verhoudt dat zich tot het groeiperspectief dat Bunnik mogelijk heeft?

De heer **Van den Berg** is blij met de toezegging van wethouder Heijmerink dat het eventueel terugdraaien van de ozb-verhoging onderdeel uitmaakt van de verkenningen bij de begroting. Mevrouw Huijsman stelde een vraag over de N229. De Liberalen gaan zich richten op de maatschappelijke opgave die er ligt op het gebied van wonen en willen alle kansen die zich voordoen op het gebied van mobiliteit daarbij aangrijpen. Dit moet integraal worden bekeken. Volgens hem wordt hierover op meerdere momenten gesproken.

Wethouder **Dekker** erkent dat de N229 een rol speelt. Zij is het met iedereen eens dat het signaal van de provincie om de reserve te laten vrijvallen verkeerd is. Men moet niet op hol slaan in de interpretatie. De provincie heeft aangegeven het te laten vrijvallen om puur boekhoudkundige regels. Als er noodzaak is en mogelijkheden zijn om bij te dragen aan een oplossing heeft de provincie ruimte om de kapitaallasten daarvan te dragen. Het rijk heeft de sleutel in handen. Uit het aangehaalde rapport blijkt dat geen van de drie onderzochte oplossingen echt soelaas biedt omdat de capaciteit van de rijkswegen te kort schiet. Daar moet dus de oplossing vandaan komen. De gemeente moet daar onvermoeibaar op blijven lobbyen. Daarom is het belangrijk dat in het IRP een haakje zit om dat te blijven doen met alle kracht die in de gemeente is.

De **voorzitter** schorst de vergadering waarna tot de besluitvorming zal worden overgegaan.

Schorsing van 21.41 uur tot 21.46 uur.

De **voorzitter** heropent de vergadering en verzoekt allen weer in beeld te komen.

Hij gaat over tot de besluitvorming en vraagt de raad:

1. de Kadernota 2022-2025 vast te stellen;
2. de incidentele lasten van 2022 van € 75.000,00 te dekken uit de algemene reserve.

Hij stelt vast dat geen hoofdelijke stemming gewenst is.

Mevrouw **Visser** heeft van de wethouder gehoord dat, ondanks dat nu wordt besloten dat € 75.000,00 uit de algemene reserve nodig is, er wellicht in de septembercirculaire positiever nieuws is. Zij stelt voor dat na het zomerreces verder wordt vooruitgeblikt op scenario's. Als de septembercirculaire niet positief is, wil het CDA kijken naar 2022. De wethouder heeft toegezegd dat met elkaar in gesprek wordt gegaan. Het CDA zal daarom de kadernota steunen.

De **voorzitter** stelt vast dat dit voorstel algemene stemmen wordt aangenomen.

8. IRP Zienswijze 21-049

Mevrouw **Verhoef** deelt mee dat de fracties tot een gezamenlijke zienswijze zijn gekomen. Deze zienswijze is te vinden in bijlage 1.1.4. Zij dient daarvoor het volgende amendement in:

Amendement, ingediend door P21, CDA, De Liberalen en Bunniks Belang: 'IRP Zienswijze'

"De raad van de gemeente Bunnik, in vergadering bijeen op 8 juli 2021;

ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

in de gevraagde beslissing, namelijk:

1. In te stemmen met de bijgevoegde zienswijze op concept Integraal Ruimtelijk Perspectief U10;

dit beslispoint te schrappen en te vervangen door:

1. In te stemmen met de bijgevoegde zienswijze 1.1.4 op concept Integraal Ruimtelijk Perspectief U10;

overwegingen:

- omdat de inwoners en de raad van Bunnik nog geen discussie hebben gehad over de ruimtelijke koers ten zuiden van de A12;
- er nog geen argumentatie is geweest over deze ruimtelijke koers;
- een discussie over deze koers nog volgt bij de omgevingsvisie;
- omdat er in de Strategische Agenda geen nieuwe uitleglocaties benoemd zijn, waarin de inwoners van Bunnik voor het laatst hebben meegesproken over de ruimtelijke koers van onze gemeente;
- in de aanloop naar het concept-IRP is een aantal amendementen aangenomen die P21 onder de aandacht wil brengen in de regio;
- omdat het IRP niet juridisch bindend is maar ook niet geheel vrijblijvend."

De **voorzitter** heeft een getekend exemplaar van het amendement ontvangen waarmee het onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen.

De heer **Hallo** heeft een verduidelijkende vraag. Mevrouw Verhoef verwees naar bijlage 1.1.4. De tekst op de gemeentewebsite is niet aangepast. Hij wil zeker zijn dat allen uitgaan van dezelfde bijlage.

De **voorzitter** legt deze vraag bij de griffie en komt hierop terug.

De heer **Van den Berg** memoreert dat als reactie op het concept IRP een bestuurlijke reactie is opgesteld door het college. Daarna zijn fractieleden in een werkgroep aan de slag gegaan om een zienswijze te formuleren. Deze werkgroep ging goed van start en heeft een benodigde vruchtbare toevoeging opgeleverd. Er ligt nu een amendement voor. De Liberalen hebben er de voorkeur aan gegeven om als raad een gezamenlijk geluid te laten horen. De Liberalen zijn daarom mede-indiener van het amendement. Voor De Liberalen is de omlegging van de N229 een vereiste voor de groei van de gemeente. De spoorwegovergang in Bunnik moet veilig zijn voor alle verkeersdeelnemers. Betaalbaar wonen moet mogelijk worden gemaakt. Door alle fracties is veel tijd gestoken in het tot stand komen van deze zienswijze. Er is een goed denkproces in gang gezet. De Liberalen staan achter de voorliggende geamendeerde zienswijze die zo spoedig mogelijk kan worden ingezonden. Men kan nu vooruit naar het ontwikkelen van een goed passende en heldere omgevingsvisie. Hij bedankt de fracties voor de gezamenlijke inbreng. Hij bedankt het college en de ambtenaren voor de ondersteuning.

De heer **Kool** stelt dat deze zienswijze is bedoeld om de raad de gelegenheid te geven aan de voorkant invloed uit te oefenen alvorens het definitieve IRP ter besluitvorming volgt. De komende maand is de raad nogmaals in de gelegenheid om vanuit zijn rol en positie aanscherpingen te doen en daarmee bij te dragen aan een stevige basis voor besluitvorming in het najaar van 2021. Het concept-IRP met visualisatie en denkrichtingen kan dienen als discussiestuk. Hij wil dat met de regio wordt afgesproken dat de gemeentelijke omgevingsvisie gaat passen binnen dit integraal perspectief voor de regio. Met alle fracties is tot een gezamenlijke zienswijze gekomen. Het CDA is mede-indiener van het betreffende amendement.

De heer **Hallo** onderschrijft dat alle fracties achter het amendement staan. Hij wil iets zeggen over het proces. Aan de ene kant was men veel tijd kwijt aan een begin met elkaar en ambtelijke ondersteuning. Dat heeft men opzij gezet. Sommigen zouden kunnen zeggen dat dat verspilde moeite was. Men zou ook kunnen zeggen dat het goed is dat het proces tot een gezamenlijke zienswijze heeft geleid. Hij kiest voor het laatste. De route hiernaartoe verdiende wellicht geen schoonheidsprijs, maar het resultaat is er.

De **voorzitter** heeft geen vraag aan het college gehoord, maar de heer Kool maakte een opmerking over de verhouding tussen de Omgevingswet en het IRP. Hij vraagt wethouder Heijmerink te reageren.

Wethouder **Heijmerink** is blij dat de raad unaniem en gezamenlijk een zienswijze heeft opgesteld. Dat maakt het college krachtiger naar de regio. Het is iets minder positief als het gaat om het ondersteunen van wat het college met het IRP heeft bewerkstelligd. In de brief staan ook positieve dingen. Er wordt waardering uitgesproken voor het samenbrengen van de ambities in de regio. De waarde van de integraliteit van de opgaves wordt ingezien. Men staat welwillend tegenover woningbouw en er is een aantal opmerkingen op verschillende thema's.

De gemeente is bezig met de omgevingsvisie. De raad kent het daarbij behorende Plan van Aanpak. Recent is een avond daarover gehouden. Hij heeft de indruk dat het Plan van Aanpak relatief weinig ruimte biedt om deze belangrijke kwestie met elkaar te bespreken. Kan het Plan van Aanpak wat de raad betreft zo blijven of moet een extra stap worden gezet? Het college wil graag verder en vindt het belangrijk dat de omgevingsvisie in deze raadsperiode wordt vastgesteld. Fase 3 van de omgevingsvisie gaat over participatie en het adviesrecht van de raad. Belangrijk is dat er dan een ingewerkte raad is. Met de toekomstige raad die nog moet worden ingewerkt, zijn dergelijke trajecten moeilijker te bespreken.

De heer **Lakerveld** begrijpt de weerspanning van de wethouder niet om niet op een goede

manier met de raad in gesprek te gaan op een manier zoals de raad het wil. De raad heeft vanavond en in eerdere sessies over de omgevingsvisie telkenmale herhaald uitgebreid de tijd te willen nemen en de vraagstukken op tafel te willen hebben. Mevrouw Verhoef heeft daar ook uitgebreid bij stilgestaan. En de wethouder blijft maar zeggen dat er weinig tijd is. De raad bepaalt hoeveel tijd er is. Gezorgd moet worden dat men goed met elkaar in gesprek gaat en dat daarvoor de tijd wordt genomen. Hij kan zich voorstellen dat de wethouder het initiatief neemt om de afspraken in de Agenda-pluscommissie aan te passen en meer tijd te nemen of dat de Agendacommissie dat doet. De wens van de raad is nu zo vaak op tafel gelegd, dat hij niet begrijpt waarom er een conflict lijkt te zijn tussen de wens van het college en van de raad.

De heer **Hallo** dacht dat in het Reglement van Orde iets is opgenomen over één woordvoerder per fractie per onderwerp. Wie is woordvoerder voor het CDA bij dit onderwerp?

De **voorzitter** antwoordt dat 'één woordvoerder per fractie' geldt voor het Open Huis en niet voor de raad. Hij probeert de discussie in goede banen te leiden. Er kwam een vraag van de portefeuillehouder die de fracties in de tweede termijn kunnen beantwoorden. Hij dacht dat de heer Lakerveld daarop ging reageren. Hij heeft zijn inbreng gewaardeerd als interruptie. Hij vraagt de griffier aan te geven over welk document een besluit wordt genomen.

Griffier **Khairouni** laat weten dat de zienswijze 1.1.4 nu correct op de gemeentewebsite en in iBabs staat.

Tweede termijn

Mevrouw **Verhoef** onderschrijft de woorden van de heer Hallo dat het proces niet de schoonheidsprijs verdiende, maar men is er gekomen en daar is zij blij mee.

De vraag van wethouder Heijmerink betrof het Plan van Aanpak Omgevingsvisie. Zij heeft dit niet helder voor ogen. P21 vindt het belangrijk dat de ruimtelijke koers goed wordt doorgesproken. In de openbare informatieavond daarover heeft P21 aangegeven het belangrijk te vinden de kansen, de risico's, de voor- en de nadelen inzichtelijk te maken. Dat is een van de belangrijkste aspecten van de omgevingsvisie. Daarvoor moet voldoende ruimte zijn. Zij weet niet in hoeverre dit is ingeruimd in het huidige Plan van Aanpak.

De heer **Van den Berg** wil geen processen vertragen als dit niet nodig is. Hij sluit zich aan bij mevrouw Verhoef dat men wel de tijd moet nemen om het debat goed met elkaar te voeren. Wellicht kan wethouder Heijmerink nog iets zeggen over het tijdpad dat er ligt.

De heer **Kool** is benieuwd wat de portefeuillehouder voor ogen heeft met betrekking tot het te volgen traject en de tijdspanne daarbij. Het CDA voelt zich niet onder druk gezet, maar wil wel graag rekening houden met het belang van de zaak.

De heer **Hallo** heeft de vraag van wethouder Heijmerink niet scherp en vraagt hem deze te herhalen.

Wethouder **Heijmerink** memoreert dat recent over de hoofdlijnennotitie is gesproken. Het is de bedoeling dat nog een atelier wordt gehouden, een denktank met inwoners en dat dan wordt gekomen met een definitief document. Na de laatste raadsbijeenkomst heeft hij het gevoel dat dan mogelijk te snel wordt gegaan. Het Plan van Aanpak is duidelijk daarover. In november 2020 zijn de ruimtelijke zaken met elkaar in verband gebracht en is een planning samenhang ruimtelijke opgaven gemaakt. Deze planning wordt gevolgd, maar hij heeft het gevoel dat men niet verder komt als het gaat over de grote woningbouwopgave die ook in het IRP zit. Het college wil dat gesprek nu echt gaan voeren en een knoop daarover doorhakken. Zijn de stappen die volgens het Plan van Aanpak moeten worden gezet, akkoord?

De heer **Hallo** meent een tijdpad te horen over het werken naar een omgevingsvisie en niet het IRP zelf. Hij onderschrijft dat. De portefeuillehouder gaf ook aan dat er een ingewerkte raad is. Er is veel moeite gedaan om de raad te voorzien van heel veel informatie over de nieuwe wetgeving. Hij is het ermee eens dat de planning wordt gevolgd en dat wordt geprobeerd de ingewerkte raad in deze raadsperiode zo ver mogelijk te krijgen. Uit de onderlinge discussies zal dan blijken of men zo ver is.

De **voorzitter** gaat over tot de besluitvorming over het amendement en stelt vast dat dit met algemene stemmen wordt aangenomen.

Hij gaat over tot de besluitvorming over het geamendeerde voorstel en vraagt de raad:

1. in te stemmen met de bijgevoegde zienswijze 1.1.4 op concept Integraal Ruimtelijk Perspectief U10.

Hij stelt vast dat geen hoofdelijke stemming gewenst is en dat het besluit met algemene stemmen wordt aangenomen.

9. Vragenronde

De **voorzitter** meldt dat geen vragen voor de Vragenronde zijn ingediend.

10. Sluiting

De **voorzitter** heeft een mededeling over de pandemie. Landelijk is er een enorme opleving van het aantal besmettingen. Dat gaat niet aan Bunnik voorbij. De deltavariant grijpt in een ongelofelijk rap tempo om zich heen. Dit geeft aan hoe enorm besmettelijk het virus is. Hij hoopt dat allen snel tweemaal zijn gevaccineerd. Als dat niet het geval is, moet men zeer voorzichtig zijn. Wat nu in Bunnik, de regio en heel Nederland gebeurt is verschrikkelijk. Gelukkig zijn er nog geen ziekenhuisopnames of extra ic-opnames. Het houdt iedereen in de ban. Hij hoopt dat na de zomer fysiek kan worden vergaderd.

De volgende digitale raadsvergadering is op dinsdag 13 juli a.s. Hij wenst allen een fijne avond, bedankt hen voor de inbreng en sluit de vergadering om 22.10 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Bunnik d.d. 13 juli 2021.

De griffier,

De voorzitter,

Mw. H. Khairouni

Dhr. R. van Bennekom